

Zadanie 1.

Który z niżej wymienionych warunków jest konieczny w leczeniu zachowawczym chorego z przewlekłym niedokrwieniem kończyn dolnych I i II stopnia?

- A. natychmiastowe zaprzestanie palenia tytoniu i stopniowe zwiększanie aktywności ruchowej,
- B. zmniejszenie masy ciała, zaniechanie picia alkoholu,
- C. zaniechanie aktywności fizycznej, prowadzenie oszczędzającego trybu życia,
- D. zaniechanie palenia tytoniu, dieta wysokobiałkowa.

Zadanie 2.

Wykrycie zagrożenia upadkiem podczas wykonywania czynności życia codziennego umożliwia test:

- A. nacisku pozycyjnego,
- B. czasu utrzymania równowagi,
- C. Tinetti,
- D. Pileta i ADL.

Zadanie 3.

Objawami ostrej niewydolności oddechowej NIE jest/są:

- A. duszność, przyspieszenie akcji serca,
- B. zlewne poty, spłylenie oddechów,
- C. sinica powłok skórnych, zaburzenia świadomości,
- D. spowolnienie oddechów, pozycja leżąca.

Zadanie 4.

Osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione, przysługuje (zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej), pomoc w formie:

- A. stałej dopłaty do kosztów ponoszonych za świadczenie usług przez osoby realizujące opiekę w miejscu zamieszkania, jednak w kwocie nie większej niż 70% miesięcznego dochodu,
- B. bezpłatnego zaopatrzenia w leki i środki do pielęgnacji,
- C. usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych,
- D. bezpłatnej opieki medycznej.

Zadanie 5.

Do przychodni zgłasza się 68-letnia pacjentka, która ma problemy z nietrzymaniem moczu. Jaka sfera działań psychologicznych jest bardzo istotna w przypadku tej pacjentki?

- A. niedopuszczanie do sytuacji, w których występują dolegliwości,
- B. wsparcie psychiczne,
- C. ograniczenie wysiłku fizycznego,
- D. zastosowanie odpowiedniej diety.

Zadanie 6.

Na jak długi okres pobytu osoba może być skierowana do zakładu pielęgnacyjno - opiekuńczego?

- A. zawsze na pobyt stały,
- B. na czas określony, różny czasowo, zależnie od stanu zdrowia,
- C. na jeden miesiąc,
- D. na dwa tygodnie.

Zadanie 7.

Klasyfikacja środków przeciwbólowych uzależniona jest od:

- A. zalecanej częstotliwości podawania leku,
- B. drogi podawania,
- C. drabiny analgetycznej WHO,
- D. zlecenia lekarza.

Zadanie 8.

Które z ćwiczeń NIE jest zalecane dla chorego z afazją ruchową?

- A. segregowanie i nazywanie przedmiotów,
- B. czytanie, przyporządkowywanie odpowiednich pojęć i określeń,
- C. nazywanie liczb, kolorów,
- D. ćwiczenia mięśni twarzy.

Zadanie 9.

U pacjentki lat 69 występują długotrwały ból okolicy jamy brzusznej i zaparcia. Chora zaobserwowała niewielką ilość krwi w stolcu a także zgłosiła wzdęcia i brak apetytu. Zdiagnozowano uchyłkowatość jelita grubego. Charakterystycznym objawem mogącym wystąpić w tej jednostce chorobowej jest ból i uciskowa wrażliwość:

- A. w prawym dole biodrowym,
- B. żołądka,
- C. w lewym dole biodrowym,
- D. odbytu.

Zadanie 10.

Fusowate wymioty są wynikiem:

- A. zaburzonego trawienia i wchłaniania tłuszczów przez nadmiar lecytyny,
- B. hydrolizy białek przez pepsynę soku żołądkowego i peptydazy soku jelitowego,
- C. zalegania krwi w żołądku,
- D. niedoboru witamin E i K.

Zadanie 11.

Postacią niedożywienia, w przebiegu którego dochodzi do wyraźnego zmniejszenia masy mięśniowej i zapasów tłuszczu w ustroju, przy prawidłowej zawartości białka w narządach, jest:

- A. marasmus,
- B. kwashiorkor,
- C. anergia,
- D. jadłowstręt psychiczny późny.

Zadanie 12.

Chora lat 72 jest leczona od lat 3 z powodu cukrzycy typu II. Rozpoznano również nadciśnienie tętnicze. Chora jest osobą otyłą. Po obniżeniu ciśnienia tętniczego zmniejsza się ryzyko wystąpienia:

- A. pęknięcia tętniaków rozwarstwiających aorty,
- B. zapalenia osierdzia i mięśnia sercowego,
- C. kamicy przewodu żółciowego,
- D. zespołu jelita nadwrażliwego.

Zadanie 13.

Istota szpiczaka mnogiego polega na:

- A. nowotworowym rozplemie komórek plazmatycznych w szpiku kostnym,
- B. nowotworowym rozplemie komórek układu białokrwinkowego limfocytów i limfoblastów,
- C. rozrostowym procesie wywodzącym się z utkania siateczkowego węzłów chłonnych,
- D. upośledzonej odnowie erytroblastycznej w szpiku.

Zadanie 14.

Naukę alfabetu Braille'a u osób, które utraciły wzrok w późniejszym wieku rozpoczyna się od:

- A. kontaktu z innymi niewidzącymi,
- B. zapoznania się z systemem punktów alfabetu i układania małych guzików lub drewnianych płytek w sposób odpowiadający literom pisma,
- C. nauki czytania z tablicy pisma dla niewidomych w oryginalnej wielkości,
- D. stawiania większych wymagań, gdyż chora w późniejszym wieku ma zbyt mało czasu na powolną naukę.

Zadanie 15.

Ocenę sprawności w zakresie podstawowych czynności życia codziennego pacjenta w warunkach domowych, należy dokonać przy pomocy:

- A. skali MMSE,
- B. skali Tinetti,
- C. indeksu ADL,
- D. skali MNA.

Zadanie 16.

W czasie wykonywania ćwiczeń izometrycznych:

- A. chory musi wstrzymać oddech w czasie ćwiczenia,
- B. chory musi przyśpieszyć oddychanie,
- C. opór i oddech chorego muszą być skoordynowane,
- D. czas ćwiczenia nie może być krótszy niż 10 sekund.

Zadanie 17.

Do czynników spowalniających proces starzenia należą:

- A. aktywność fizyczna, właściwe odżywianie,
- B. eliminacja nałogów, czynny udział w życiu społecznym,
- C. podtrzymywanie kontaktów rodzinnych i społecznych,
- D. wszystkie odpowiedzi są prawidłowe.

Zadanie 18.

U pacjentki lat 68 leczonej z powodu nadciśnienia tętniczego oraz choroby wieńcowej została zdiagnozowana cukrzyca typu II. Chorą należy poinformować o konieczności zmiany stylu życia aby zapobiec wystąpieniu powikłań. Jaki czynnik ma największy wpływ na trwałą zmianę zachowań pacjenta?

- A. motywacja zewnętrzna,
- B. lęk przed uwagami lekarza,
- C. motywacja wewnętrzna,
- D. świadomość złego stylu życia.

Zadanie 19.

Chory lat 65 w wyniku wypadku samochodowego doznał uszkodzenia kręgosłupa i wystąpiła paraplegia. Po leczeniu szpitalnym wraca do domu. Pomoc rodzinie w opiece domowej nad chorym polega na nauce chwytu Rauteka, który jest niezbędny w:

- A. wykonywaniu choremu toalety jamy ustnej,
- B. podnoszeniu i sadzaniu chorego,
- C. zakładaniu choremu zagłębника do żołądka,
- D. cewnikowaniu chorego.

Zadanie 20.

Zaburzeniem świadczącym o nieprawidłowej pracy rozrusznika NIE jest:

- A. nagłe pojawienie się niemiarowej akcji serca,
- B. gorączka,
- C. zmiana częstości rytmu,
- D. utrata przytomności.

Zadanie 21.

W leczeniu bólu nowotworowego niektóre preparaty p/bólowe wykazują efekt pułapowy. Określ, które to leki:

- A. silne opioidy,
- B. leki z drugiego szeregu w standardzie WHO, NLPZ,
- C. petydyna i fentanyl,
- D. morfina i paracetamol.

Zadanie 22.

Które objawy kliniczne dominują w chorobie nowotworowej jelita grubego?

- A. bezsenność,
- B. jawne lub utajone krwawienie jelitowe,
- C. bóle głowy,
- D. częstomocz.

Zadanie 23.

Pedagogikę starzenia się i starości określa się terminem:

- A. paidagogiki,
- B. geragogiki,
- C. andragogiki,
- D. pedomorfozy.

Zadanie 24.

Podstawowym założeniem programu edukacyjnego jest:

- A. współpraca z pacjentem,
- B. narzucanie pacjentowi odpowiednich zachowań,
- C. krytykowanie pacjenta i jego zachowania,
- D. informowanie chorego o konieczności zmiany postępowania.

Zadanie 25.

Ryzyko rozwoju odleżyn stwierdza się, stosując skalę z wynikiem równym:

- A. skala Douglas - wynik równy 30 punktom i powyżej - bardzo wysokie ryzyko,
- B. skala DUTCH CONSENSUS PREVENTION OF BEDSORES CBO - 17 punktom lub niższym,
- C. skala Norton - 14 punktom lub niższym,
- D. skala Waterlow - 8 punktom lub wyższym.

Zadanie 26.

W niepowikłanej chorobie wrzodowej żołądka dolegliwości bólowe występują:

- A. w kilka godzin po spożyciu posiłku lub w nocy - tzw. bóle głodowe,
- B. w kilkanaście minut po spożyciu posiłku i powodują uczucie pieczenia,
- C. w trakcie posiłku i nasilają się wraz z upływem czasu,
- D. po spożyciu pokarmów mlecznych.

Zadanie 27.

Które z poniższych stwierdzeń dotyczących działania Morfiny w leczeniu duszności u chorych w opiece paliatywnej są prawdziwe?

- A. morfina stabilizuje niewłaściwy tor oddechowy i nadmierną wentylację u chorych z dusznością w opiece paliatywnej, zwalnia oddech, czyni go bardziej wydajnym i zmniejsza uczucie duszności,
- B. morfina może wywoływać depresję oddechową - na którą jednak nie mają wpływu odwodnienie, pogorszenie czynności wątroby, utrata masy ciała, a także stosowanie Amitryptyliny zwiększającej biodostępność morfiny,
- C. skuteczniejsza niż Morfina jest Kodeina i można ją stosować co 12 godzin w depresji oddechowej,
- D. odpowiedzi prawidłowe A i C.

Zadanie 28.

U pacjentki lat 68 leczonej z powodu nadciśnienia tętniczego oraz choroby wieńcowej została zdiagnozowana cukrzyca typu II. Chorą należy poinformować o konieczności zmiany stylu życia aby zapobiec wystąpieniu powikłań. Kiedy należy rozpocząć przeciwdziałanie powstaniu powikłań?

- A. od momentu rozpoznania choroby,
- B. po pięciu latach od momentu rozpoznania choroby,
- C. nie ma potrzeby kładzenia nacisku na powstawanie powikłań tej choroby,
- D. po upływie 1 roku od momentu rozpoznania choroby.

Zadanie 29.

60-letni mężczyzna skarży się na duszność. U pacjenta widoczna jest sinica i obrzęki kończyn, słyszalny jest przyspieszony oddech i wzmożona akcja serca. Opisany obraz jest charakterystyczny dla:

- A. pierwotnego nadciśnienia płucnego,
- B. niewydolności prawokomorowej serca,
- C. niedokrwistości,
- D. ostrego obrzęku płuc.

Zadanie 30.

W zaburzeniach krążenia obwodowego należy obserwować:

- A. tętno i ciśnienie tętnicze krwi oraz zakres ruchów,
- B. temperaturę, tętno, czucie i natężenie bólu,
- C. temperaturę i tętno, kolor skóry, zakres ruchów, czucie i natężenie bólu,
- D. temperaturę, tętno, kolor skóry i zakres ruchów.

Zadanie 31.

Organizacje pozarządowe (NGO) pracę swoją prowadzą głównie w oparciu o pomoc:

- A. samorządów terytorialnych,
- B. ministerstw,
- C. ochotników-wolontariuszy,
- D. urzędników państwowych.

Zadanie 32.

Objętość masy kałowej zwiększa:

- A. Duspatalin,
- B. Agargar, nasiona lnu, nasiona płesznika,
- C. Normosan,
- D. Olej rycynowy, Laktuloza.

Zadanie 33.

Niezgodny z zalecaną normą w diecie u chorych na cukrzycę jest poziom:

- A. węglowodanów 55 - 75% normy kalorycznej,
- B. tłuszczów 15 - 30% normy kalorycznej,
- C. białka 10 - 15% normy kalorycznej,
- D. błonnika 15,0 do 25,0 g/dobę.

Zadanie 34.

Przyczyną hiperglikemii prowadzącej do śpiączki cukrzycowej jest:

- A. zbyt duża dawka insuliny,
- B. zbyt mała dawka insuliny,
- C. zbyt mała ilość pożywienia,
- D. nieoczekiwany wysiłek fizyczny.

Zadanie 35.

Chora lat 69 ma nadwagę. Wykryto u niej cukrzycę typu II. Z wywiadu wynika, że nie ma żadnych dolegliwości ze strony układu krążenia i oddechowego. Celem utrzymywania aktywności fizycznej u osoby z cukrzycą typu II jest:

- A. utrzymanie podwyższonego stężenia trójglicerydów,
- B. wyrównanie glikemii,
- C. utrzymanie niskiego stężenia cholesterolu HDL,
- D. obniżenie poziomu trójglicerydów i obniżenie HDL.

Zadanie 36.

Do zmian czynnościowych nerek występujących w starości, które predysponują do zaburzeń gospodarki wodno-elektrolitowej NIE należą:

- A. zmniejszenie przesączania kłębuszkowego i przepływu nerkowego,
- B. ograniczenie zdolności wydalania jonów wodorowych,
- C. zwiększenie przesączania kłębuszkowego,
- D. ograniczenie zdolności zagęszczania moczu i zmniejszona zdolność wydzielania sodu.

Zadanie 37.

W reumatoidalnym zapaleniu stawów zmiany chorobowe postępują/obejmują:

- A. od obwodu do centrum,
- B. od centrum do obwodu,
- C. tylko duże stawy,
- D. nie ma reguły.

Zadanie 38.

Pacjentka lat 80 jest osobą obłożnie chorą i wymaga specjalnej pielęgnacji. Profilaktyką zapalenia płuc jest oklepywanie klatki piersiowej pacjentki. Nie można tego wykonać gdy pacjentka jest obciążona:

- A. ryzykiem zatoru,
- B. ryzykiem zawału serca,
- C. złamaniem kompresyjnym kręgu piersiowego,
- D. wszystkie odpowiedzi są prawidłowe.

Zadanie 39.

Terapia ruchem wpływa na usprawnienie:

- A. fizyczne pacjentów,
- B. psychiczne pacjentów,
- C. społeczne pacjentów,
- D. wszystkich wyżej wymienionych.

Zadanie 40.

Spoleczne czynniki przyspieszające proces starzenia to:

- A. nagła zmiana warunków środowiskowych,
- B. pogorszenie sytuacji materialnej, brak zagospodarowania czasu,
- C. brak przygotowania do starości, samotność, izolacja społeczna i psychiczna,
- D. wszystkie odpowiedzi są prawidłowe.

Zadanie 41.

Pośród niżej wymienionych wzmocnień wskaż te, które nie mają charakteru pozytywnego:

- A. chwalenie, wyrażanie uznania, gratulowanie,
- B. odczucie zadowolenia, poczucie sukcesu albo powodzenia,
- C. osiągnięcie celu: skuteczność działania, wzrost przystosowania,
- D. błąd, niepowodzenie, brak samozadowolenia.

Zadanie 42.

Rutynowym postępowaniem diagnostycznym w przypadku nietrzymania stolca jest wywiad oraz:

- A. kolonoskopia,
- B. gastroskopia,
- C. badanie fizykalne jamy brzusznej,
- D. badanie per rectum.

Zadanie 43.

Chory lat 70, z paraplegią, po długim leczeniu szpitalnym wraca do domu. Przeciwdziałanie powikłaniom, ze strony układu oddechowego polega na:

- A. częstym wykonywaniu toalety całego ciała,
- B. ciepłym ubieraniu pacjenta,
- C. prowadzeniu czynnej i biernej gimnastyki oddechowej w łóżku,
- D. zapewnieniu ciepła w pomieszczeniu gdzie przebywa pacjent.

Zadanie 44.

Propulsją nazywamy:

- A. drobnofaliste ruchy głowy potakujące albo przeczące,
- B. drżenie głosu,
- C. skłonność chorego do padania do przodu,
- D. chodzenie drobnymi krokami.

Zadanie 45.

Źródłem danych o przeszłości zdrowotnej chorego, pozyskiwanych przez pielęgniarkę dla celów diagnozy pielęgniarskiej NIE może być pacjent geriatryczny, jeśli:

- A. jego stan zdrowia jest ciężki,
- B. chory udziela informacji w obecności osób trzecich,
- C. występuje u chorego otępienie znacznego stopnia,
- D. pacjent nie słyszy i nie mówi (występują zaburzenia słuchu i mowy).

Zadanie 46.

Przyczyną uszkodzenia mózgu w przebiegu marskości wątroby jest:

- A. zatrzymywanie w organizmie toksycznych produktów przemiany materii,
- B. niedokrwienie mózgu,
- C. niedostateczny poziom osoczowych czynników krzepnięcia krwi,
- D. wzrost odsetka gammaglobulin.

Zadanie 47.

Przeciwwskazaniem do wykonania masażu jest:

- A. występowanie zakrzepów,
- B. gorączka powyżej 38° C,
- C. wczesny okres po zwichnięciu kończyny,
- D. wszystkie odpowiedzi są prawidłowe.

Zadanie 48.

Jak należy postępować, aby zapobiec powstawaniu u chorej z udarem krwotocznym mózgu, zwknięć stawów, opadania stóp i nadgarstków?

- A. wykonywać masaż kończyn górnych i dolnych,
- B. co najmniej 2 razy dziennie wykonywać pełen zakres ruchów każdym stawem,
- C. zmieniać pozycję ciała co 2 godziny,
- D. układać kończyny i stawy w pozycji fizjologicznej.

Zadanie 49.

Średnie stężenie hemoglobiny w erytrocytach oznacza się symbolem:

- A. MCV,
- B. MCH,
- C. HGB,
- D. MCHC.

Zadanie 50.

Czynnikami ryzyka osteoporozy NIE jest/NIE są:

- A. nadwaga, otyłość,
- B. płeć żeńska,
- C. nieliczne porody,
- D. nieaktywny tryb życia w młodości.

Zadanie 51.

Zbieractwo jako problem geriatryczny rozpatrywane powinno być nie tylko w odniesieniu do pacjenta, ale przede wszystkim do jego relacji ze środowiskiem. Zjawisko to wymaga złożonej analizy i pomocy wielu osób w rozwiązywaniu zaistniałej sytuacji. W diagnostyce problemu można wykorzystać pytania z WYJĄTKIEM:

- A. czy pacjent gromadzi te rzeczy, bo w przeszłości cierpiał na ich niedobór?,
- B. czyje potrzeby zaspakaja pacjent poprzez zbieranie różnych rzeczy i przedmiotów?,
- C. jakie skutki dla pacjenta może spowodować likwidacja zbiorów?,
- D. czy sytuacja zbieractwa przyczynia się do społecznej izolacji pacjenta?.

Zadanie 52.

Neuropatia cukrzycowa jest to uszkodzenie:

- A. centralnego układu nerwowego,
- B. dużych naczyń krwionośnych,
- C. obwodowego układu nerwowego,
- D. włosowatych i małych tętniczek.

Zadanie 53.

Pacjent lat 69 chory na chorobę Parkinsona hospitalizowany w celu zdiagnozowania dolegliwości ze strony układu pokarmowego. Czy można podać metoclopramid w przypadku dolegliwości ze strony przewodu pokarmowego?

- A. nie, ponieważ nasilają się objawy ze strony układu pokarmowego,
- B. tak, ponieważ jest wyjątkowo skuteczny,
- C. tak, ponieważ jest skuteczny i nie nasila objawów parkinsonowskich,
- D. nie, ponieważ nasila objawy parkinsonowskie.

Zadanie 54.

Które z poniższych zachowań, nabytych dzięki edukacji zdrowotnej pozwala pacjentowi tworzyć nowe reguły dotyczące zdrowia i postępować zgodnie z nimi?

- A. zachowania nawykowe,
- B. złożone działania stereotypowe,
- C. aktywność twórcza,
- D. proste działania stereotypowe.

Zadanie 55.

Do zmian fizjologicznych związanych ze starzeniem się układu pokarmowego zaliczamy:

- A. stopniowy zanik błony śluzowej i utkania gruczołowego,
- B. rozrost włókien mięśniowych i sprężystych,
- C. wzrost kwasowości soku żołądkowego,
- D. powiększenie wątroby i trzustki.

Zadanie 56.

Dobowe zapotrzebowanie na białko u osoby w wieku podeszłym, wynosi:

- A. 0,5 - 1,0 g/kg masy ciała,
- B. 0,8 - 1,1 g/kg masy ciała,
- C. 1,2 - 1,5 g/kg masy ciała,
- D. 1,7 - 2,3 g/kg masy ciała.

Zadanie 57.

Zmiany kostne (osteolityczne) u chorych na szpiczaka mnogiego występują:

- A. przed pojawieniem się choroby,
- B. w I okresie choroby,
- C. w II okresie choroby,
- D. w III okresie choroby.

Zadanie 58.

Domy Pomocy Społecznej w Polsce podlegają:

- A. Ministerstwu Zdrowia,
- B. Ministerstwu Finansów,
- C. Ministerstwu Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- D. Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Zadanie 59.

Jakie działania pielęgnacyjne należy podjąć w celu zmniejszenia dolegliwości bólowych?

- A. sumienna pielęgnacja - dokładna, delikatna, stosowanie udogodnień,
- B. zwiększenie częstotliwości podawania leków przeciwbólowych,
- C. konsultacja specjalistów,
- D. zapewnienie codziennych odwiedzin rodziny pacjenta.

Zadanie 60.

Do powstawania odleżyn u chorych w terminalnej fazie choroby nieuleczalnej w istotnym stopniu przyczyniają się następujące czynniki wewnętrzne:

- A. nacisk i tarcie,
- B. wyniszczenie organizmu oraz niedobór albumin i niedokrwistość,
- C. wilgoć i niewygodność chorego,
- D. zaniedbania pielęgnacyjne.

Zadanie 61.

Jaka postawa personelu medycznego jest postawą etyczną w opiece paliatywnej?

- A. zatajenie przed pacjentem prawdy o chorobie,
- B. uwzględnienie zakresu prawdy o chorobie i delikatności sposobu przekazania,
- C. można mówić o wszystkim, gdyż chory i tak zna prawdę,
- D. należy opiekować się tak, aby było jak najmniej kłopotów.

Zadanie 62.

Maksymalna dawka morfiny doustnej w leczeniu bólu u chorych w opiece paliatywnej oscyluje:

- A. między 4000 a 6000 g/dobę,
- B. między 150 a 1000 g/dobę,
- C. między 2,5 mg na dawkę a 300 mg/dobę,
- D. nie ma maksymalnej dawki morfiny.

Zadanie 63.

U chorego po zawale mięśnia sercowego - w sytuacji ciągłego zagrożenia, przy braku odpowiedniej wiedzy, wsparcia i pozytywnej stymulacji psychologicznej, może się utrwalić i prowadzić do stanu "wyuczonej bezradności" postawa:

- A. zależności,
- B. obronna,
- C. konstruktywna,
- D. wrogości do własnej osoby.

Zadanie 64.

Osobom w wieku podeszłym w ciągu doby zaleca się spożywanie na 1 kg masy ciała białko w ilości:

- A. 0,8 - 1,0g
- B. 1,2 - 1,5g,
- C. 1,6 - 2,0g,
- D. 2,1 - 2,5g.

Zadanie 65.

Jaka dieta wskazana jest dla pacjenta z wyłonią stomią jelitową?

- A. potrawy wysokokaloryczne i pikantne w celu poprawy trawienia,
- B. według dotychczasowych przyzwyczajeń, z wyłączeniem potraw wzdymających (strączkowe, kapusta),
- C. dietetyczne z ograniczeniem owoców,
- D. lekkostrawne z dużą ilością błonnika.

Zadanie 66.

Co należy rozumieć pod pojęciem: prawo chorego do najlepszej opieki paliatywnej?

- A. dostępność lekarza na telefon,
- B. bardzo dobre warunki materialne i lokalowe,
- C. opieka dokładna, troskliwa, profesjonalna, holistyczna,
- D. dostępność do nowoczesnej diagnostyki.

Zadanie 67.

W profilaktyce żylaków odbytu NIE należy:

- A. stosować nasiadówek z ziół,
- B. nosić luźnej garderoby,
- C. ograniczać spożywania błonnika,
- D. spożywać dużych ilości roślin strączkowych.

Zadanie 68.

Zadania pielęgniarki w rehabilitacji osób starszych NIE obejmują:

- A. tworzenia atmosfery bezpieczeństwa,
- B. aktywizacji w zakresie czynności samoobsługowych,
- C. wspomagania procesu rehabilitacji,
- D. prowadzenia fizykoterapii.

Zadanie 69.

Świadczenia z zakresu pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych stanowią formę wsparcia:

- A. informacyjnego,
- B. finansowego,
- C. rzeczowego,
- D. wszystkie wymienione.

Zadanie 70.

Krwotok z żyłaka kończyny dolnej można zatamować zakładając ucisk:

- A. nad miejscem krwawienia,
- B. bezpośrednio na miejsce krwawienia,
- C. nie ma to znaczenia,
- D. wszystkie odpowiedzi są błędne.

Zadanie 71.

W celu rozrzedzenia zalegającej w drzewie oskrzelowym wydzieliny należy zastosować leki:

- A. adrenolityczne,
- B. mukolityczne,
- C. anestetyczne,
- D. parasympatykolityczne.

Zadanie 72.

W celu zapobiegania odleżynom, które mogą powstać podczas poruszania się na wózku inwalidzkim, chory powinien podpierać się na poręczach wózka, co:

- A. 6 godzin i unosić pośladki na 10 s,
- B. 3 godziny i unosić pośladki na 5 s,
- C. 2 godziny i unosić pośladki na 5 s,
- D. 10-15 minut i unosić pośladki na około 15 sekund.

Zadanie 73.

Który z poniższych zwrotów jest słuszny w pracy z chorym z otępieniem?

- A. proszę rozebrać się i wejść do wanny,
- B. teraz pomogę Pani przy kąpielu,
- C. proszę wstać z łóżka, ubrać szlafrok i pójść do łazienki,
- D. czy ma pani teraz ochotę na kąpiel?

Zadanie 74.

Insulinę należy wstrzykiwać:

- A. za każdym razem w inne miejsce,
- B. w to samo miejsce, dopóki nie pojawią się zgrubienia lub bolesność,
- C. zawsze w pośladki i uda,
- D. w miejsca, do których jest najłatwiejszy dostęp.

Zadanie 75.

Mechanizmem kompensacyjnym ustroju dla jonów wodorowych NIE jest:

- A. układ wodorowęglanowy w płucach,
- B. układ białczanowy krwi,
- C. wszystkie mechanizmy związane z rolą nerek,
- D. układ pokarmowy.

Zadanie 76.

Którą skalą posłużysz się w ocenie wykonywania przez osoby starsze takich czynności jak: pisanie, czytanie, posługiwanie się pieniędzmi, lekami, telefonem?

- A. ADL,
- B. MMS,
- C. IADL,
- D. SWPiO.

Zadanie 77.

Który z wymienionych aspektów jest istotny przy rozpoznawaniu potrzeb chorego i jego bliskich?

- A. ocena odległości od stacji paliatywnej opieki domowej,
- B. rozmowa o pobycie w szpitalu,
- C. przeprowadzenie dokładnego wywiadu, ocena stanu zdrowia i badanie fizykalne,
- D. opowiadanie o swoim samopoczuciu.

Zadanie 78.

Która choroba nowotworowa najczęściej występuje u kobiet w podeszłym wieku?

- A. rak kości,
- B. rak skóry,
- C. rak szyjki macicy,
- D. rak trzonu macicy i piersi.

Zadanie 79.

Chory lat 65 został przyjęty do szpitala z zaburzeniami krążenia obwodowego powodującymi chromanie przestankowe i ból lewej kończyny dolnej. Aby zmniejszyć lub usunąć dolegliwości wywołane niedokrwieniem należy:

- A. ograniczyć poruszanie się chorego do minimum, ogrzewać chorą kończynę,
- B. motywować chorego do aktywności w miarę możliwości, nogę ułożyć niżej niż głowę, zmniejszyć zużycie tlenu przez oziębienie chorej kończyny,
- C. unieruchomić chorego w łóżku do czasu ustąpienia bólu,
- D. ułożyć chorego w łóżku w pozycji płaskiej z nogą uniesioną do góry, kończynę ogrzewać.

Zadanie 80.

Która z poniższych form należy do terapii zajęciowej?

- A. ergoterapia,
- B. magnetoterapia,
- C. helioterapia,
- D. wszystkie odpowiedzi są prawidłowe.

Zadanie 81.

W profilaktyce przeciwoleżynowej - w związku z zaburzeniami czucia i ukrwienia skóry oraz zjawiskami katabolizmu wewnątrzustrojowego stosujemy zmiany pozycji leżącej pacjenta co:

- A. 1-2 h,
- B. 2-3 h,
- C. 3-4 h,
- D. 4-5 h,

Zadanie 82.

Które z niżej wymienionych pomiarów temperatury ciała mierzonej pod pachą wskazują na ochłodzenie (hipotermię) u osób starszych?

- A. 36,3°C,
- B. 35,8°C,
- C. 35°C,
- D. 36,0°C.

Zadanie 83.

Dobowe zapotrzebowanie na tłuszcze u osoby w wieku podeszłym, należy ograniczyć do:

- A. 35 g.,
- B. 50 g.,
- C. 60 g.,
- D. 75 g.

Zadanie 84.

U 70- letniego mężczyzny w ciągu ostatniego roku występowały na przemian biegunki i zaparcia, pojawiły się ślady krwi i śluzu w stolcu. Stwierdzono nieprawidłową masę w ścianie odbytu, utratę masy ciała i niedokrwistość. Zmiany te mogą być wynikiem:

- A. raka odbytu,
- B. żylaków odbytu,
- C. zespołu Mallor'ego i Weissa,
- D. chłonnaików jelita cienkiego.

Zadanie 85.

Ile gramów węglowodanów zawiera jedna jednostka chlebowa?

- A. 22 g,
- B. 15 g,
- C. 13 g,
- D. 12 g.

Zadanie 86.

Deficyt samoobsługi u starszego pacjenta z chorobą Alzheimera może wynikać z:

- A. niedożywienia,
- B. przewlekłych i postępujących zaburzeń poznawczych,
- C. zmniejszenia sprawności manualnej rąk i nietolerancji wysiłku,
- D. spowolnienia psychoruchowego i poczucia starości.

Zadanie 87.

W profilaktyce powikłań krążeniowo - oddechowych w przebiegu POCHP osoba starsza mieszkająca w środowisku domowym powinna codziennie wykonywać regularnie ćwiczenia oddechowe. "Hamowanie" wydechu ustami, zapobiegające przedwczesnemu zapadaniu się oskrzelików płucnych polega na tym, że senior powinien:

- A. nabrać powietrze powoli i spokojnie przez nos, następnie wypuścić powoli przez na wpół zamknięte usta, wydech bez parcia,
- B. wykonać wdech przez nos a wydech przez usta,
- C. wykonać głęboki wdech, przy wydechu wymawiać samogłoski lub spółgłoski,
- D. nabrać powietrze szybko przez nos, następnie szybko wypuścić przez usta licząc od 1 do 10.

Zadanie 88.

Wpływ na poziom cholesterolu we krwi mają tłuszcze nasycone, które:

- A. podnoszą poziom cholesterolu we krwi,
- B. stabilizują poziom cholesterolu we krwi,
- C. obniżają poziom cholesterolu we krwi,
- D. nie mają wpływu na poziom cholesterolu we krwi.

Zadanie 89.

Przyczyną niedokrwistości mikrocytarnej u pacjenta w wieku geriatrycznym może być:

- A. monotonna, uboga w żelazo dieta,
- B. nadmierna utrata żelaza wraz z moczem,
- C. utrata żelaza z potem,
- D. zmiany zanikowe błony śluzowej przewodu pokarmowego.

Zadanie 90.

Choremu narażonemu na odleżyny zaleca się wyłożenie łóżka skórą:

- A. z królików,
- B. owczą,
- C. kocią,
- D. z norek.

Zadanie 91.

Istotą choroby Parkinsona jest:

- A. uogólniona miażdżycza tętnic mózgu,
- B. niedobór serotoniny,
- C. zanik istoty czarnej mózgu i niedobór dopaminy,
- D. zwyrodnienie mózdzku.

Zadanie 92.

Udzielając wskazówek dietetycznych osobie w podeszłym wieku i jej rodzinie, zwrócisz uwagę na niedobory składników mineralnych, które w starości najczęściej dotyczą:

- A. jodu,
- B. wapnia,
- C. żelaza,
- D. fluoru.

Zadanie 93.

U chorych z demencją (otępieniem) występują zaburzenia psychiczne pod postacią:

- A. apatii,
- B. niepokoju,
- C. omamów,
- D. wszystkie wymienione.

Zadanie 94.

Pracownik socjalny działa w interesie:

- A. wyłącznie osoby wymagającej pomocy,
- B. pacjenta wymagającego pomocy i jego rodziny,
- C. pacjenta przebywającego w szpitalu,
- D. wszystkich osób znajdujących się w trudnej sytuacji i wymagających w związku z tym pomocy.

Zadanie 95.

Który z podanych objawów NIE jest spowodowany procesem starzenia się układu nerwowego?

- A. zmniejszenie napięcia mięśniowego,
- B. skrócenie czasu reakcji na bodziec,
- C. zaburzona koordynacja ruchowa,
- D. upośledzenie zapamiętywania bieżących faktów.

Zadanie 96.

Jaki rodzaj ćwiczeń fizycznych jest wskazany u chorej na osteoporozę?

- A. chodzenie po schodach, narciarstwo biegowe, piesze wycieczki, jazda na rowerze,
- B. podnoszenie ciężarów, bieganie, narciarstwo zjazdowe, aerobik, chodzenie po bieżni i schodach,
- C. aerobik w wodzie, spacer w wodzie sięgającej do pasa lub piersi, pływanie, jazda na rowerze treningowym,
- D. skłony do przodu, bieganie, taniec, jazda na rowerze, chodzenie po schodach.

Zadanie 97.

W jaki sposób migotanie przedsionków wpływa na przebieg zjawisk bioelektrycznych i zniekształca krzywą EKG?

- A. załamek P zmienia swoje położenie, wydłuża się czas P - Q,
- B. kształt zespołu QRS zmienia się,
- C. brak załamków P i pojawienie się fali f,
- D. obniża się lub podnosi odcinek ST.

Zadanie 98.

W profilaktyce osteoporozy osoby w starszym wieku oprócz utrzymywania aktywności fizycznej, spacerów na świeżym powietrzu, rezygnacji z palenia tytoniu, nadużywania alkoholu w diecie powinno uwzględnić się podaż witaminy D i wapnia w ilości:

- A. wit. D 200-300 j.m., wapń 1500-1800 mg,
- B. wit. D 400-500 j.m., wapń 1000-1200 mg,
- C. wit. D 400-800 j.m., wapń 1200-1500 mg,
- D. wit. D 400-800 j.m., wapń 800-1000 mg.

Zadanie 99.

U 70-letniej pacjentki występują objawy wysiłkowego nietrzymania moczu. Jaki jest najlepszy sposób doraźnej pomocy chorej?

- A. cewnikowanie pęcherza moczowego,
- B. stosowanie materiałów higienicznych,
- C. stosowanie leków przeciwkaszlowych,
- D. stosowanie przyklejanych zbiorniczków na mocz.

Zadanie 100.

Prognozy demograficzne GUS dla Polski zakładają, że dynamika starzenia się populacji polskiej w 2030 roku osiągnie:

- A. 16%,
- B. 17,5%,
- C. 20%,
- D. 24,4%.

Zadanie 101.

Decydującym badaniem diagnostycznym wykrywającym zapalenie płuc jest:

- A. bronchoskopia,
- B. badanie plwociny,
- C. badanie radiologiczne klatki piersiowej,
- D. badanie fizykalne pacjenta.

Zadanie 102.

Permisywność wobec osób z zaburzeniami psychicznymi polega na:

- A. ignorowaniu niepożądanych zachowań,
- B. przyzwalaniu pacjentom na te niepożądane zachowania, których nie są oni w stanie w całości lub części kontrolować,
- C. celowym rezygnowaniu z reakcji, które mogą rodzić konflikty z pacjentami, wyzwać w nich napięcie lub agresję,
- D. koncentrowaniu się personelu na wzmacnianiu pożądanых zachowań pacjentów.

Zadanie 103.

Nietolerancja pokarmów, zwłaszcza mleka, powodująca wzdęcia i biegunki spowodowana jest najczęściej, zmniejszającą się wraz z wiekiem aktywnością:

- A. amylazy,
- B. laktazy,
- C. lipazy,
- D. peptydazy.

Zadanie 104.

Objawami świadczącymi o występowaniu wewnętrznych żylaków odbytu są:

- A. silne bóle podbrzusza i bóle w okolicy krzyżowej,
- B. ból, świąd odbytu i wydzielina śluzowa pojawiające się w trakcie defekacji,
- C. uporczywe biegunki na przemian z zaparciami,
- D. odpowiedzi prawidłowe A i C.

Zadanie 105.

Żylaki odbytu to:

- A. wypadające, przerosłe sploty naczyniowe,
- B. rozszerzenie żył pletnicy wiciowatego,
- C. workowate rozszerzenia naczyń żylnych,
- D. rozciągnięte naczynia żyłne, w których znikły elementy sprężyste.

Zadanie 106.

Które z zadań rozwoju ochrony zdrowia najlepiej określa strategię polityki starości?

- A. tworzenie sieci oddziałów i poradni geriatrycznych realizujących aktywną rehabilitację,
- B. tworzenie jeszcze większej ilości zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych lub opiekuńczo-leczniczych,
- C. zwiększenie ilości miejsc w domach pomocy społecznej,
- D. zwiększenie ilości miejsc w hospicjach.

Zadanie 107.

Jaki charakter mają bóle stawowe w reumatoidalnym zapaleniu stawów?

- A. są dość silne, występują po preparatach salicylowych,
- B. zaczynają się ostro, zwykle nocą w jednym stawie, najczęściej w dużym palcu stopy,
- C. rozpoczynają się stopniowo, mogą się okresowo nasilać i powodować przejściowo ograniczenie ruchomości stawów,
- D. tępych lub dotkliwych bólów kostnych, nie ustępują po preparatach salicylowych i lekach przeciwreumatycznych.

Zadanie 108.

Zażółcenie białówek gałek ocznych i powłok skórnych w kamicy żółciowej jest spowodowane:

- A. uszkodzeniem komórek wątrobowych,
- B. brakiem odpływu żółci do dwunastnicy,
- C. nadprodukcją bilirubiny,
- D. nadmiernym rozpadem krwinek czerwonych.

Zadanie 109.

Poziom zawartości we krwi jakiego składnika wpływa na ilość wytwarzanej przez tarczycę kalcytoniny?

- A. witaminy D3,
- B. tyroksyny,
- C. wapnia,
- D. estrogenów.

Zadanie 110.

Warunkiem objęcia obłożnie chorego opieką przez pielęgniarkę domową jest/są z wyjątkiem:

- A. wniosek wystawiony przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej,
- B. zakwalifikowanie pacjenta przez pielęgniarkę domową wg skali Barthela,
- C. zgoda obłożnie chorego lub opiekuna,
- D. niskie dochody pacjenta.

Zadanie 111.

Stan soczewki oka z zaćmą może pogorszyć:

- A. nadmiar światła nadfioletowego,
- B. długotrwały stres,
- C. palenie tytoniu,
- D. nadmierne obciążanie wzroku, np. przez długie czytanie.

Zadanie 112.

Profilaktyka geriatryczna polega na:

- A. konsekwentnym zwalczaniu wszystkich czynników ryzyka chorób wieku starszego,
- B. ograniczeniu wpływu chorób lub niekorzystnych zachowań na przebieg starzenia, a przez to zwiększenie prawdopodobieństwa osiągnięcia pomyślnej starości,
- C. modyfikacji zdiagnozowanych czynników ryzyka wielkich zespołów geriatrycznych,
- D. zapobieganiu procesom starzenia się i zmniejszeniu do minimum szansy rozwoju choroby.

Zadanie 113.

Która choroba nowotworowa najczęściej występuje u mężczyzn w podeszłym wieku?

- A. rak gruczołu krokowego,
- B. rak jądra,
- C. rak skóry,
- D. rak tarczycy.

Zadanie 114.

U pacjenta ze stomią należy zwrócić uwagę na poziom:

- A. kalcemii,
- B. natremii,
- C. pH krwi,
- D. kaliemii.

Zadanie 115.

Która z poniżej wymienionych zasad wsparcia leczenia farmakologicznego duszności NIE jest prawdziwa?

- A. analiza zdarzeń, które ujawniają lub nasilają duszność oraz wpływu duszności na życie codzienne, w tym utrzymanie wydolnego efektywnego oddychania,
- B. zapewnienie kontroli duszności przez pacjenta, opanowanie lęku i napadów paniki,
- C. stosowanie również niefarmakologicznych metod łagodzenia duszności np. techniki relaksacji i rozpraszania,
- D. tlenoterapia z przepływem 2 l/min.

Zadanie 116.

Które z poniższych czynności kończą naukę chodzenia po długim unieruchomieniu w łóżku spowodowanym złamaniem?

- A. chodzenie przy pomocy balkonika,
- B. spacer z pomocą innych osób,
- C. chodzenie z laską,
- D. chodzenie po różnych podłożach, pochylniach.

Zadanie 117.

Uboeczne skutki leczenia żelazem to:

- A. biegunka,
- B. bóle nadbrzuszka,
- C. zaburzenia psychiczne,
- D. obrzęki.

Zadanie 118.

Twarz pacjenta z chorobą Parkinsona:

- A. bardzo wyraźnie ukazuje emocje,
- B. jest maskowata,
- C. charakteryzuje się występowaniem tików,
- D. charakteryzuje się opadaniem kącika ust.

Zadanie 119.

Jak zmienia się tętno u osoby starszej pod wpływem gorączki?

- A. wraz ze wzrostem temperatury ciała wzrasta częstość tętna,
- B. wraz ze wzrostem temperatury ciała zmniejsza się częstość tętna,
- C. wraz ze wzrostem temperatury ciała częstość tętna ulega wahaniom,
- D. wzrost temperatury ciała nie ma żadnego wpływu na częstość tętna.

Zadanie 120.

Pod wpływem zmian starczych w sercu, obserwuje się:

- A. zmniejszenie ilości elementów kurczliwych (kardiomiocytów) i zwiększenie rozmiarów pozostałych komórek,
- B. zmniejszenie masy serca zwłaszcza lewej komory,
- C. odkładanie się włókien amyloidu i złogów neurofibrynalnych,
- D. zwiększenie o ok. 15% ilości specyficznych komórek rozrusznikowych w węźle zatokowym.

Zadanie 121.

Dla profesjonalnego prowadzenia terapii zajęciowej niezbędne są umiejętności i wiedza z zakresu:

- A. psychiatrii i psychologii,
- B. pedagogiki i psychologii,
- C. techniki i rękodzielnictwa,
- D. wszystkie powyższe.

Zadanie 122.

Objawy ostrzegawcze toksyczności morfiny to:

- A. splątanie, nudności, senność, szpilkowate źrenice,
- B. lęk, szerokie źrenice, wzmożona perystaltyka przewodu pokarmowego,
- C. ślinotok, biegunka, podwyższona ciepłota ciała,
- D. spazm mięśniowy, bolesność w jamie ustnej, depresja.

Zadanie 123.

Lekarz zlecił pacjentowi notowanie nazw, ilości i godzin przyjmowania przepisanych leków. Uprzedza go też, że będzie oczekiwał krótkich relacji o samopoczuciu po zażyciu leków, a pielęgniarkę zobowiązuje do specjalnego nadzoru nad pacjentem i szczegółowego instruowania go o sposobie postępowania w przypadku odczuwania zawrotów głowy, zaburzeń równowagi i wystąpienia uczucia niepokoju. Opisane wyżej postępowanie lekarza i pielęgniarki składa się na:

- A. psychoterapię, uzupełniającą leczenie farmakologiczne,
- B. trenowanie udziału pacjenta we własnym leczeniu,
- C. psychoedukację pacjenta,
- D. profesjonalne, antystresowe traktowanie pacjenta.

Zadanie 124.

W sprawowaniu opieki paliatywnej najistotniejsze jest:

- A. wykonywanie czynności pielęgnacyjnych szybko i w oznaczonym czasie,
- B. dokładne wypełnianie zaleceń lekarskich,
- C. podkreślenie autonomii chorego i towarzyszenie mu,
- D. wykonanie tego, co wydaje się najpotrzebniejsze.

Zadanie 125.

Do czynników ryzyka rozwoju zaćmy starczej NIE zalicza się:

- A. palenia tytoniu,
- B. diety ubogiej w białko, z nadmiarem laktozy i galaktozy,
- C. światła słonecznego,
- D. chorób układu krążenia.

Zadanie 126.

Chorzy na cukrzycę NIE powinni używać kwasowego preparatu do leczenia nagniotków, ponieważ preparat:

- A. może powodować powstawanie owrzodzeń,
- B. pogłębia powstałe nagniotki,
- C. wywołuje zmiany troficzne skóry,
- D. sprzyja wystąpieniu grzybicy paznokci.

Zadanie 127.

Ostrość słuchu w przebiegu procesu starzenia zmniejsza się z powodu:

- A. utraty możliwości odbierania tonów o niskiej częstotliwości,
- B. zwiększenia elastyczności błony bębenkowej ucha,
- C. szybkiego samooczyszczania zewnętrznego przewodu słuchowego,
- D. atrofii nerwu słuchowego.

Zadanie 128.

W trakcie menopauzy i w okresie pomenopauzalnym u kobiet dochodzi do:

- A. obniżenia poziomu cholesterolu i stężenia trójglicerydów,
- B. wzrostu cholesterolemii i stężenia trójglicerydów,
- C. podwyższenia stężenia trójglicerydów, przy poziomie cholesterolu utrzymanym w granicach normy,
- D. podwyższenia poziomu estrogenów.

Zadanie 129.

W leczeniu skojarzonym nadciśnienia tętniczego stosuje się leki o:

- A. podobnym mechanizmie działania,
- B. podobnych działaniach niepożądanych,
- C. różnych ale uzupełniających się mechanizmach działania,
- D. różnym czasie działania.

Zadanie 130.

Przy niedokrwieniu kończyny dolnej badanie tętna należy wykonać na tętnicy:

- A. grzbietowej stopy, podkolanowej i piszczelowej tylnej,
- B. grzbietowej stopy,
- C. grzbietowej stopy i podkolanowej,
- D. piszczelowej tylnej.

Zadanie 131.

Rozpoznanie choroby wrzodowej żołądka i dwunastnicy potwierdza:

- A. histeroskopia,
- B. rektoskopia,
- C. kolonoskopia,
- D. gastroduodenoskopia.

Zadanie 132.

Depresja w wieku podeszłym może mieć nietypowy przebieg. Jednym ze specyficznych jej objawów jest somatyzacja depresji, która polega na:

- A. występowaniu zaburzeń pamięci (postać rzekomootępienna),
- B. podawaniu objawów typowych dla chorób somatycznych (maski depresji tj. bezsenność, lęk, zespoły bólowe),
- C. występowaniu urojeń hipochondrycznych, winy i grzechu,
- D. występowaniu myśli samobójczych.

Zadanie 133.

W jaki sposób należy ustalić hierarchię ważności problemów pielęgnacyjnych i potrzeb chorego w starszym wieku?

- A. zapewniając zabezpieczenie materialne i kontakty sąsiedzkie,
- B. umożliwiając spacerowanie,
- C. przeprowadzając wywiad i badanie fizykalne,
- D. angażując rodzinę chorego.

Zadanie 134.

Do oceny siły mięśniowej służy test:

- A. Wechslera,
- B. Achillesa,
- C. Lovetta,
- D. Krolla.

Zadanie 135.

Co to jest opieka paliatywna?

- A. odpowiedź na fizyczne, psychiczne, duchowe i społeczne potrzeby chorego nieuleczalnie będącego u kresu życia i jego rodziny,
- B. dokładna diagnostyka i leczenie chorób ujętych w narodowym programie ochrony zdrowia,
- C. zapobieganie okresom pogorszenia stanu zdrowia,
- D. terapia i rehabilitacja wszystkich obszarów upośledzonych czynności.